

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра технології ліків

Силабус навчальної дисципліни
«Косметологічна рецептура»

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 90 годин, 3 кредити. Семестр: V. 3 рік навчання.
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять. Кафедра технології ліків Одеса, вул. Малиновського, 37
Викладач(-і)	Д.фарм.н. Борисюк Ірина Юріївна К.фарм. н., доц. Фізор Наталія Селіверствіна
Контактна інформація	Е-mail: iryna.borysyuk@onmedu.edu.ua Консультації: з 14.00 до 16.00 щочетверга, з 09.00 до 13.00 щосуботи.

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Viber (через створені у Viber групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення навчальної дисципліни «Косметологічна рецептура»: є вивчення теоретичних основ створення косметичних рецептур різних форм косметичних засобів, призначених для догляду за шкірою і волоссям, а також для лікування і профілактики вроджених та набутих вад і патологій шкіри та її придатків.

Пререквізити курсу: дисципліна відноситься до вибіркових дисциплін та базується на знаннях, отриманих при вивченні загальних дисциплін: латинська мова, ботаніка, аналітична хімія.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра технології ліків

Постреквізити курсу: знання, отриманні після закінчення вивчення даної дисципліни необхідні для вивчення таких дисциплін, як-от: аптечна технологія ліків, промислова технологія лікарських засобів, біофармація, фармацевтична біотехнологія, біофармація, розробка лікарських засобів, технологія лікувально-косметичних засобів, косметичних засобів в аптечному асортименті.

Мета курсу – ознайомлення студентів з косметичними засобами різного напрямку дії, найпоширенішими вадами та захворюваннями шкіри, її придатків та їх лікуванням, що сприятиме наданню кваліфікованої допомоги у виборі раціональних, ефективних і безпечних косметичних засобів для гігієнічного догляду та лікування різноманітних захворювань шкіри та волосся.

Завдання дисципліни:

- 1) вивчення вимог до якості та критеріїв безпечності застосування косметичних засобів;
- 2) вивчення та засвоєння морфологічних та фізіологічних особливостей шкіри, механізмів старіння шкіри;
- 3) ознайомлення з етіологією, патогенезом, клінічними проявами захворювань шкіри;
- 4) ознайомлення зі складом та властивостями компонентів лікарських косметичних засобів;
- 5) ознайомлення з різновидами косметичних форм, особливостями їх дії;
- 6) освоєння технологій різних форм косметичних засобів;
- 7) ознайомлення з принципами проведення косметичних процедур;
- 8) ознайомлення з принципами комплексного косметичного догляду.

Очікуванні результати:

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен:

Знати:

- 1) класифікацію, номенклатуру, механізм та види дії косметичних засобів гігієнічної, лікувально-профілактичної дії.
- 2) основні діючі інгредієнти, допоміжні речовини, які вживаються у складі екстемпоральних прописів, їх властивості та лікарську дію на основі вивчення статей ДФУ. Обладнання та засоби малої механізації в технології косметичних форм, які використовують під час виготовлення різноманітних прописів в умовах аптек.
- 3) Знати умови належного зберігання лікарських засобів та інших товарів аптечного асортименту відповідно до їх фізико-хімічних властивостей та правил Належної практики зберігання (GSP) у закладах охорони здоров'я.

Вміти:

- 1) вивчати лікарські рецептурні прописи, з розумінням ставитись до складу косметичних аптечних прописів, які складаються з основних діючих інгредієнтів, допоміжних речовин, їх властивостей та пояснювати лікарську

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра технології ліків

дію на основі вивчення статей ДФУ, інших діючих нормативних документів МЗ України.

- 2) визначати основні показники якості косметичних засобів, використовуючи необхідне аптечне обладнання та вимоги аналітично-нормативної документації.
- 3) диференційовано підходити до вибору косметичних засобів та лікарських косметичних засобів, раціонального їх застосувати для профілактики і лікування вікових змін та деяких захворювань шкіри.
- 4) надавати кваліфіковану консультацію при виборі ефективних і безпечних засобів лікувальної косметики, а також відповідати потребам сьогодення щодо спеціалістів нового типу з високим рівнем знань, як за основною спеціальністю, так і компетентних в суміжних галузях.

Володіти

- 1) проведенням професійної діяльності у соціальній взаємодії оснований на гуманістичних і етичних засадах; ідентифікувати майбутню професійну діяльність як соціально значущу для здоров'я людини.
- 2) застосуванням знань з загальних та фахових дисциплін у професійній діяльності.
- 3) аналізу інформації, отриманої в результаті наукових досліджень, узагальнювати, систематизувати й використовувати її у професійній діяльності.
- 4) планувати та реалізовувати професійну діяльність на основі нормативно-правових актів України та рекомендацій належних фармацевтичних практик.
- 5) складання рецептури лікувально-косметичних препаратів для лікування патологій шкіри;
- 6) складання рецептури лікувально-косметичних препаратів для лікування патологій волосся і нігтів;
- 7) складання рецептури ароматичних композицій;
- 8) підбору лікарських, активнодіючих та допоміжних компоненти при виготовленні косметичних форм, враховуючи основні клінічні показники шкіри;
- 9) застосовувати відповідну рецептуру і косметичний догляд в залежності від типу шкіри та косметичних вад;
- 10) виготовлення косметичних форм: креми, гелі, пасти, мазі, косметичного молочка, лосьйону, шампуня, пудри, помади тощо; проводити контроль їх якості.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання. Дисципліна буде викладатися у формі практичних занять (30 год.) і організації самостійної роботи студентів (60 год.).

Консультації – індивідуальні.

При проведенні практичних занять використовуються *методи навчання:* словесні, наочні, практичні; пояснювально-ілюстративний, репродуктивний,

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра технології ліків

проблемне викладання, частково-пошуковий, дослідницький; самостійної роботи здобувачів з осмислення й засвоєння нового матеріалу роботи із застосування знань на практиці та вироблення вмінь і навичок, методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності; стимулювання й мотивація навчання, контролю, самоконтролю.

Зміст дисципліни

Тема 1. Особливості складу, форм випуску, застосування та впливу на шкіру різних груп косметичних засобів. Нормування виробництва та реалізації косметичних засобів в Україні та світі.

Тема 2. Токсиколого-гігієнічні показники і норми безпеки косметичної продукції. Сертифікація косметичної продукції.

Тема 3. Будова шкіри та її придатків. Типи шкіри і волосся, їх характеристика. Механізми проникнення в шкіру різних речовин.

Тема 4. Старіння шкіри. Вугрова хвороба, себорея, алергічних висипів, дерматити, грибкові та інші захворювання шкіри. Анатомо-фізіологічні особливості шкіри у віковому аспекті. Сучасні теорії і механізми старіння шкіри. Вплив екзо- і ендогенних чинників на стан шкіри і волосся.

Тема 5. Інгредієнти косметичних засобів. Косметологічна, технологічна та біофармацевтична оцінка окремих груп інгредієнтів.

Тема 6. Засоби для очищення шкіри, особливості складу, технології та застосування.

Тема 7. Косметичні засоби для гігієни ротової порожнини, особливості складу, технології та застосування.

Тема 8. Косметичні засоби зволожувальної дії, особливості складу, технології та застосування. Способи зволоження шкіри. Номенклатура зволожувачів шкіри. Високомолекулярні сполуки природного та синтетичного походження як основи зволожувальних кремів. Денні креми.

Тема 9. Засоби для проведення косметичних процедур. Маски косметичні. Масажні креми. Засоби для депіляції шкіри. Салонні та побутові косметичні процедури, їх класифікація та характеристика. Маски косметичні, форми випуску масок та особливості їх застосування. Креми для масажу. Засоби для депіляції шкіри.

Тема 10. Косметичні засоби для догляду за волоссям. Принципи вибору шампуней, ополіскувачів та інших косметичних засобів залежно від типу волосся.

Перелік основної рекомендованої літератури:

1. Технологія косметичних засобів : підручник для студ. вищ. навч. закладів / О. Г. Башура, О. І. Тихонов, В. В. Россіхін [та ін.] ; за ред. О. Г. Башури і О. І. Тихонова. — Х. : НФаУ ; Оригінал, 2017. — 552 с.

2. Тихонов, О. І. Аптечна технологія ліків / О. І. Тихонов, Т. Г. Ярних. – Вінниця: Нова книга, 2016. – 536 с.

3. Посилкіна О. В., Котлярова В. Г., Чечетка О. В. Методичні рекомендації щодо оптимізації асортименту лікарських косметичних засобів в аптечних закладах : наук.-

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра технології ліків

метод. рек. Харків : НФаУ, 2019. 31 с.

4. Технологія лікувально-косметичних засобів: навчальний посібник / упоряд.: Борисюк І. Ю., Фізор Н. С., Валіводзь І. П., Акішева А. С.. Одеса, ОНМедУ, 2020.-52 с.

5. Екстемпоральні прописи для терапії дерматологічних захворювань : навч. посіб. для студентів медичних та фармацевтичних вузів / Н. П. Половко, Л. І. Вишневська, Т. М. Ковальова та ін. – Х. : Вид-во НФаУ, 2017. – 91 с.

6. Технологія виготовлення екстемпоральних лікарських апіпрепаратів і їх застосування в фармації, медицині та косметології : методичні рекомендації / О. І. Тихонов, Т. Г. Ярних, С. О. Тихонова, О. С., О. Г. Башура, О. С. Шпичак, Л. О. Бондаренко, П. С. Сирота, Б. Т. Кудрик, Р. І. Скрипник, Тихонов, Н. С. Богдан, С. Г. Бобро, Л. В. Каношевич, О. Є. Богуцька; за ред. О. І. Тихонова. – Х. : Изд-во НФаУ, 2016. – 75 с.

7. Гіалуронова кислота: біосинтез та використання / І. В. Лич, А. О. Угрин, І. М. Волошина // Український біофармацевтичний журнал. - 2019. - № 2. - С. 6-13.

8. Дедишина Л. Косметика в аптеці: престижно та прибутково. Фармацевт Практик. 2015. № 12. С. 28-29

9. Маркетинг у фармації та парфумерно-косметичній галузі: навчально-методичний посібник для самостійної роботи студентів фармацевтичного факультету спеціальності «Технології парфумерно-косметичних засобів», / Н.О. Ткаченко., В.О. Демченко, Н.М. Червоненко, Т.П.Зарічна. - Запоріжжя: ЗДМУ, 2016. - 100 с.

Електронні інформаційні джерела

1. [Технологія ліків ОНМедУ \(odmu.edu.ua\)](http://odmu.edu.ua) – сайт кафедри технології ліків ОНМедУ

2. [Бібліотека ОНМедУ \(odmu.edu.ua\)](http://odmu.edu.ua) - Наукова бібліотека ОНМедУ

3. www.moz.gov.ua – офіційний сайт Міністерства охорони здоров'я України

4. [Одеський національний медичний університет \(onmedu.edu.ua\)](http://onmedu.edu.ua) – офіційний сайт ОНМедУ

5. Державний реєстр лікарських засобів України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.drlz.com.ua/> – станом на 10.01.2017 р.

ОЦІНЮВАННЯ

До контрольних заходів належить *поточний контроль*. Поточна навчальна діяльність здобувачів контролюється на практичних заняттях. Застосовуються такі засоби діагностики рівня підготовки здобувачів: усне опитування; тестові завдання; написання наукових повідомлень. Поточне оцінювання студентів відбувається на кожному практичному занятті (повинно бути опитано не менше 30 % студентів). Поточна навчальна діяльність здобувача оцінюється за 4-бальною (традиційною) шкалою: “5”, “4”, “3”, “2”.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра технології ліків

Критерії оцінки знань здобувачів під час практичних занять:

- оцінка «відмінно» виставляється здобувачу вищої освіти, який систематично працював протягом семестру, показав під час екзамену різнобічні та глибокі знання програмного матеріалу, вміє успішно виконувати завдання, які передбачені програмою, засвоїв зміст основної та додаткової літератури, усвідомив взаємозв'язок окремих розділів дисципліни, їхнє значення для майбутньої професії, виявив творчі здібності у розумінні та використанні навчально-програмного матеріалу, проявив здатність до самостійного оновлення і поповнення знань; рівень компетентності – високий (творчий);
- оцінка «добре» виставляється здобувачу вищої освіти, який виявив повне знання навчально-програмного матеріалу, успішно виконує передбачені програмою завдання, засвоїв основну літературу, що рекомендована програмою, показав достатній рівень знань з дисципліни і здатний до їхнього самостійного оновлення та поновлення у ході подальшого навчання та професійної діяльності; рівень компетентності – достатній (конструктивно-варіативний);
- оцінка «задовільно» виставляється здобувачу вищої освіти, який виявив знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та наступної роботи за професією, справляється з виконанням завдань, передбачених програмою, допустив окремі помилки у відповідях на іспиті й при виконанні іспитових завдань, але володіє необхідними знаннями для подолання допущених помилок під керівництвом науково-педагогічного працівника; рівень компетентності – середній (репродуктивний);
- оцінка «незадовільно» виставляється здобувачу вищої освіти, який не виявив достатніх знань основного навчально-програмного матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може без допомоги викладача використати знання при подальшому навчанні, не спромігся оволодіти навичками самостійної роботи; рівень компетентності – низький (рецептивно-продуктивний).

Робоча програма курсу передбачає виконання за бажанням здобувача *індивідуальної самостійної роботи здобувача (ІСРЗ)*: 1) виступ здобувача із самостійно підготовленою доповіддю на кафедральному турі щорічної університетської наукової конференції. 2) захист реферату на практичному занятті. 3) виготовлення навчальних засобів (наочні засоби - презентації, стенди тощо). Оцінка за індивідуальне завдання нараховується здобувачу лише за умов успішного його виконання та захисту. Оцінка додається до поточної успішності. Тематика індивідуального завдання може бути запропонована викладачем або здобувачем.

Підсумковий контроль не передбачено програмою.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра технології ліків

Як результат вивчення даної дисципліни здобувач отримує «залік», який виставляється на підставі поточної навчальної діяльності здобувача за умов: відсутності пропусків занять або вчасного їхнього відпрацювання, середнього балу за поточну навчальну діяльність не менше 3,00. Залік виставляється у кінці вивчення дисципліни на підставі поточних оцінок у вигляді середнього балу (тобто середнє арифметичне всіх отриманих оцінок за традиційною шкалою, округлене до 2 (двох) знаків після коми). Отримане середнє арифметичне з дисципліни дозволяє здійснити конвертацію в оцінку за 200-бальною шкалою для подальшого ранжування за рейтинговою шкалою (ECTS). Відповідно до отриманих балів за 200-бальною шкалою, здобувачі оцінюються за рейтинговою шкалою ECTS.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота здобувача, яка передбачена в програмі, контролюється і оцінюється при поточному контролі.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання відповідає загальним правилам в ОНМедУ. Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу. Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань. Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до академічної відповідальності: зниження результатів оцінювання; повторне проходження оцінювання.

Політика щодо відвідування та запізнь:

Форма одягу: медичний халат.

Обладнання: зошит, ручка.

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються.

Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра технології ліків

Використання мобільних пристроїв:

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії:

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету.